

FOLKLORA TIL POSTMODERNISMENS BØRN

af Anders "Shagembe" Jørgensen

**-Hvorledes kan Den 3. Verdens folklore
indgår i et nyt børnekulturelt paradigme.**

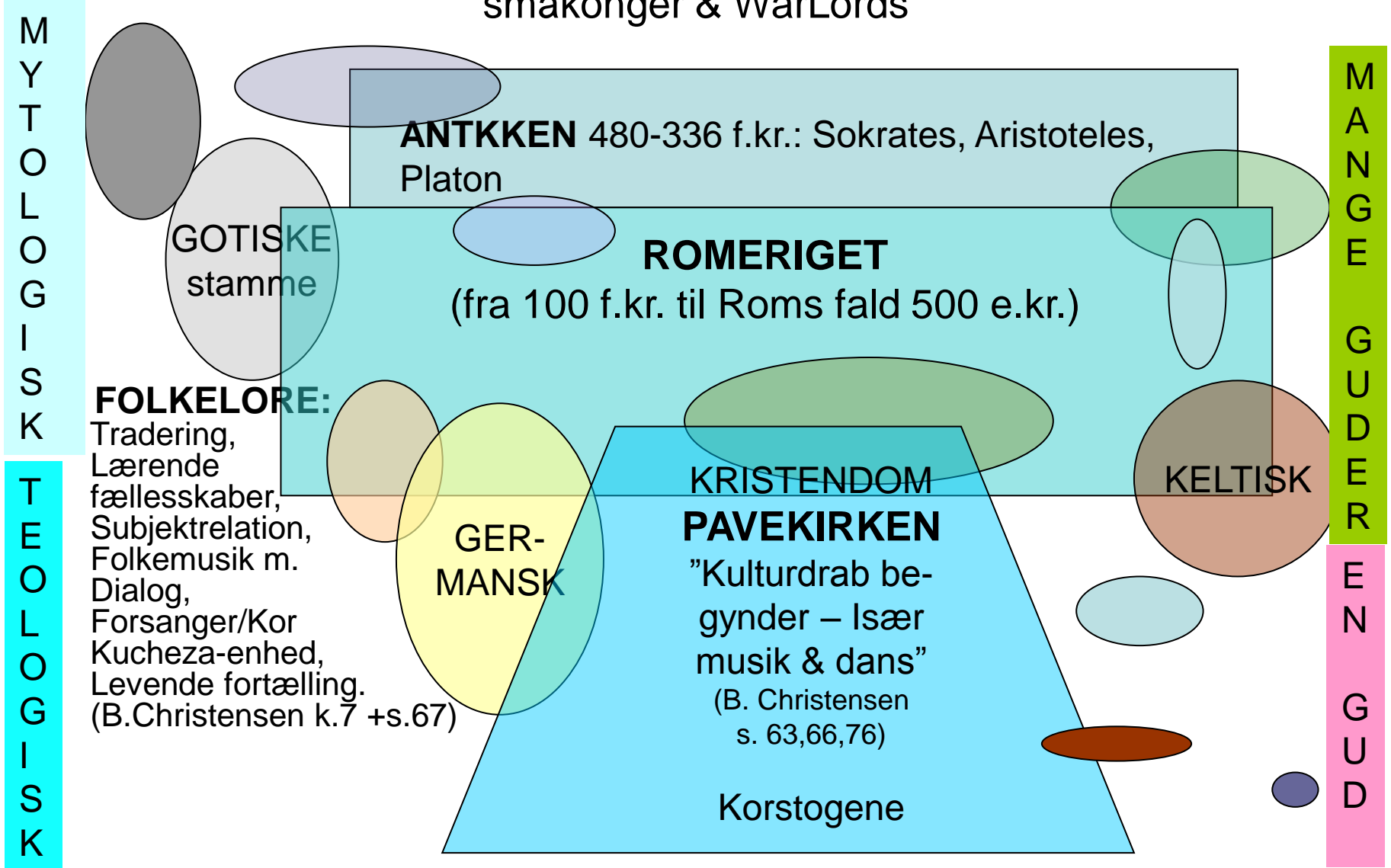
- - -

-Grafisk, historisk, kulturel gennemgang af europæiske
hovedtræk.

Grundlæggende paradigmer i kulturhistorie.

Oltiden & tidlig Middelalder

Kulturel diversitet, mangfoldige sprog & stammekulture, stammer, småkonger & WarLords

Middelalder

Middelalder:

ca. 500 - 1100

Folkevandring
& etnisk udrensning
Fyrste & Småkongedømmer – WarLords

Høj-middelalder

Bystater
Fremkomst af nationalstater
Feudalisme

Gotikken (år 12-1500)

"Merkantilisme"
= bullionisme
Handelshuse
Handels/opdagelses-rejser

PAVESTATEN fra år ca. 500
Katholicisme
Inkvisition år 1184 -1860(w.p.)
Krig med ISLAM

Gregoriansk sang
(500-1400)

SKOLATIKKEN: år 1150-1250
Tese-antitese-syntese
Inspiration fra Arabien
grundlagde **UNIVERSITETER**

**NODE
SYSTEMER**
(år 1050 Guido
af Arezzo(wp))

BOGTRYKKERKUNST
J.Gutenberg år 1440
J.Snell 1482 i dk (wp)

Rejsende
Musikanter
Gøglere

REFORMATIONEN
Luthers 95 teser
år 1517

E
N
G
U
D
&
R
E
L
G
I
O
N
T
O

T
E
O
L
O
G
I
S
K

Renæssance (Topper år 1540-1650)

National-

Stater,

**Feudalisme,
Stavnsbånd.**

R starter i Italien
(13-1400(w.p)).

Genfødslen af antikkens
kunst og arkitektur.

Humanisme.

Kirkelig monopol
på musik & sang.

Stiv kropskultur.

Overklasse-monopol på dans.

Pieter Bruegel maler
børn med **traditionelt legetøj**.

**Bøger udgives af kirken
& universiteter**

**PAVESTATEN
Katholicisme**

**REFORMERTE KIRKER
Protestantismen**

(Nationale forskelle & Frikirker)

Inkvisition år 1184 -1860(w.p)

KONGEMAGT

m. stor økonomisk

ideologisk &

kulturel magt

Rejsende
Musikanter
Gøglere

Kolonialisme

Samlet Rigdom
Ædle / Djævelske
-"vilde".

MERKANTALISME

Chr.4: år 1588-1648
Markedsøkonomi

Forløber for
kapitalisme

Slavehandel

Møde med andre kulturer
Blanding af kulturer

F
L
E
R
E
K
I
R
K
E
R

Oplysningstiden

fra år 1690 (-1800)

P
O
S
S
I
T
I
V
I
S
M
E

E
K
S
P
L
I
C
I
T
V
I
D
E
N

Positivism:

"DER ER ÉN SANDHED"

A.Comte(1798-1857(w.p)):

"P er 3. fase af Erkendelse".

E.Kant (1764): Filosofi, matematik, logik – "*Tingen i os/ tingen i sig selv*".

J.J.Roussau(1712-78(w.p)): Oplysningsfilosof – "*Emile*".

R.Descartes (1596-1650): Rationalist, Naturvidenskab, skabte koordinatsystemet - "*Den metodiske tvivl*".

Adskillelse af krop & ånd, objekt/subjekt, barn og voksen

Skoler, Børneasyler, Dannelse & pædagogik

Evidens

Eksplicit viden (C.O.Scharmer Gleerup s.1)

Katolicisme

Protestantismen

Inkvisition år 1184 -1860(w.p)
& "**Hvid mands byrde**"
(B.Christensen s.63/66/76)

UNDERVISNINGS-PLIGT

(Dk. 1739(w.p)):

P.Aries: "Skabelse af Barndom -Børn fratages deltagelse i voksenfællesskab ...& frihed".

(B.Juncker s.112,113 & J.Springer s. 101,102)

KAPITALISME
Kommerciel børnekultur:
billeder,
moralske fortællinger

F
L
E
R
E
K
I
R
K
E
R

Oplysningstiden:

Romantikken (1800-tallet)

Frihed, lighed & Broderskab!

KRISTEN MORAL

Skyld, dyd

DEMOKRATI

Amerikanske Frihedserklæring (1776)

Den franske revolution (1789-99)

Folket gør sig til subjekt

KAPITALISME

International handel,

Underholdnings

Industri

koncerter,

Teater.

BOOKLORE:

Forlag,

(Dannelses-)

Romaner,

Folkeeventyr,

Skillingsviser,

Børnespejl,

Annonceaviser.

P.M.Møller(1820):

Børn mangler

færdigheder...

...de skal ikke læse

romaner og eventyr

(B.Juncker s.67).

Dyrkelse af naturtilstand

og den barnlige

Uskyld (Roussau).

Æstetik anerkendt

som videnskab

EN VIFTE AF ISMER OPSTÅR

Med udgangspunkt i: ... *Humanisme*

Materialisme

Idealisme

Realisme

E
K
S
P
L
I
C
I
T
V
I
D
E
N

F
L
E
R
E
K
I
R
K
E
R

A
T
I
S
M
E

Moderniteten

ca. år 1900-1960

E
K
S
P
L
I
C
I
T
V
I
D
E
N

Hermeneutik:

"DER ER EN
GRUNDLÆGGENDE
MENING"

Humanvidenskab =
Tolkning af noget der
har mening –

W.Dilthey(1633-1911)

F.Schleiermacher(1769-1834)

"Von kinde aus"

(Gleerup s.109)

Børn er handlende

Subjekter – Kulturelle aktører

REFORMPÆDAGOGIK

Ellen Key: "Barnets århundred"

Utopisme
Anarkisme
Kommunisme
Socialisme
Liberalisme
Konservatisme
Fasisme

højeste mål indenfor pædagogikken
Dannelsesbegrebets

MEDIALORE
Analog
elektroniskteknik
Grammafon, Film,
Tlf., Radio,
Magnetbånd
TV-monopol

**FNs Menneskeretigheds
erklæring**

M
A
N
G
E
G
U
D
E
R

Hermeneutik & Moderniteten ca. år 1900-1960

E
K
S
P
L
I
C
I
T
V
I
D
E
N

Pædagogiske strømninger

som bl.a. praktiseres i private alternativer:

Frøbel (1840) – Første børnehave m. pædagogisk materiale

J.Piaget (1896-1980) Trappeteori.

M.Montessori – Sanser, frit valg.

John Dewey(1859-1952) – Erfaringspædagogik.

P.Freire & A.S.Neill – Kritisk / frigørende pædagogik.

Hermeneutiske cirkel (W.Dilthey):

En cirkelbevægelse mellem
del & helhed, subjekt & objekt.

Paluus:”Viden er en proces
Indøvet gennem praksis”
(Gleerup s. 15).

LEMISKATEN –Teori / praksis,
Socialøkologi
Børnepsykiater Bernhard Lievegoed
(Løsnet 1989)

**Børnekultur-
Pædagogisk-
paradoks**

DET BØRNE- KULTURELLE SYSTEM

Offentlige institutioner
som vælger
kultur for børn
Biblioteker, skoler,
Institutioner, forlag:
+ Dannelse/Samenes
- Æstetik & Kunst
(B.Juncker s.46-57,129)

POSTMODERNISMEN

fra midt af 1900-tallet

KRITISK TEORI:

Sen-Oplysningstid – Hyper-komplekse Samfund

J.F.Lyotard / L.Qvortrup / Giddens (w.p):

"DER ER HVER SIN MENING" (Gleerup s.17-18)

1. Holdninger som kan ændres
2. Industrialisering, markedsøkonom, økonomiske institutioner
3. Nationalstater, demokrati politiske institutioner (Juncker s.118)

Frankfurterskolen (1930'erne - Marx/Freud (gleerup s.17)):

MaxWeber (1958) – Habermas (1975-87):

"Modernitetens jernbur – Specialister uden ånd, sensualister

Uden hjerte". "Negativ fremmedgørelse – Målrationalle

Systemverden tænker instrumentelt og kolonialisere

Livsverdenen"(Gleerup s.18)

D.A.Schön(2001), E.H.Schein (84): "Processuel Viden

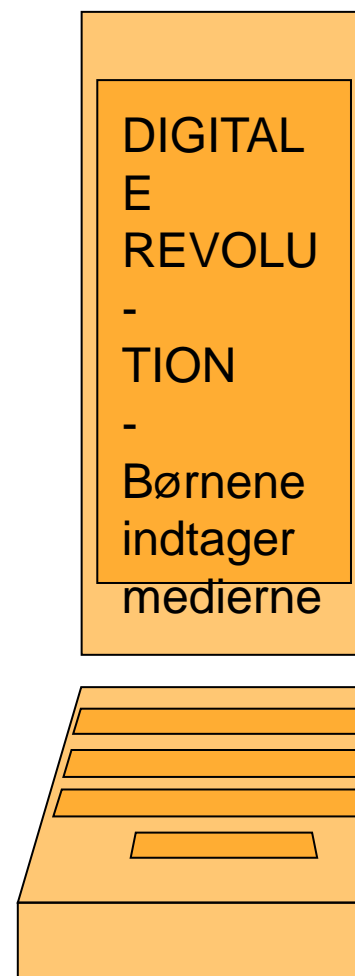
- Refleksion i praksis, indsocialiserede kensgerninger.

J.Lave & Wenger(1991): "Situert læring, lærende fællesskaber,

- Al læring er indfældet i kollektive e. sociale fællesskaber"

(Gleerup s. 3,20,21)

T
A
V
S
V
I
D
E
N

M
A
N
G
E
G
U
D
E
R
I
S
L
A
M

POSTMODERNISMEN & Børnekulturen

Beth Juncker: Børn er æstetisk agerende & sensitiv erkendende.

F.Mouritsen: "Børnskultur er traderet -

"De 3. K'er i Børnekultur:

K for børn – K med Børn – K af børn"

Børne-voxen-dikotomi ophæves (B.Juncker s.113+139)

NY BØRNEKULTUREL PARADIGME:

- *At det æstetiske har sin egen væren og sin mening*
- *At denne væren skabes ved hjælp af kulturelle mønstre og udtryksformer*
- *At den fordrer færdigheder, inspiration, rum, redskaber og øvelse*
- *At det kulturelle udtryksregister, der aktualiseres, improviseres og udvikles med, er forudsætningen for det sociale samvær, der muliggøres og den mening, som vindes gennem det*
- *At denne væren omfatter både børn og voksne*
- *At dens kvaliteter knytter sig til deltagelse*

Frem til cirkulær tænkning & processer

Livslang læring
& identitet dannelse

”Det er blandt nutidens
minoriteter at vi finder
morgendagens løsninger”

BARNDOMMEN ”AFSKAFFES”:

Børn integreres i voksenverdenen

- Derfor (bør) samenes & aldersapartheid afskaffes

**STAMME-
KULTUR**
Kulturrelativisme,
Subkulturer – autonome.
Tilvalgte
fællesskaber
& Semiotik

IDENTITETS DANNELSE

The screenshot shows a Microsoft Word window with the title bar "Microsoft Word - ungdomsgrafk.doc". The menu bar includes "Filer", "Rediger", "Vis", "Indsæt", "Formater", "Funktioner", "Tabel", "Vindue", and "Hjælp". The toolbar contains various icons for file operations, editing, and formatting. The status bar at the bottom shows "Side 1", "Sek 1", "1/2", "Pos 3 cm", "Li 1", and "K".

The document content features a complex diagram illustrating identity formation. At the top, the word "INDSFORHOLD" is written in large, grey, 3D-style letters. Below it, the text "nødvendige kompetencer" is written in a similar style. A large, light blue arrow points from the left towards the center. In the center, there is a circular diagram with the following elements:

- Outer ring: "symboler", "helte", "dyrkelse", "ritualer", "værdier"
- Inner ring: "KULTURELLE SÆDVANER"
- Center: "YARDIER"

Surrounding the central diagram are several other text elements:

- Top left: "Omsorgsfunktioner & institutioner"
- Bottom left: "BARNDOM & UNGDOM" (highlighted in a pink box with a blue border)
- Bottom center: "IDENTITETS" (part of a larger word)
- Bottom right: "mode trends & ideologi" (highlighted in a pink box with a blue border)

At the bottom of the Word window, there is a "Tegning" (Drawing) toolbar and a "3D-indstillinger" (3D settings) dialog box. The Windows taskbar at the very bottom shows the Start button, several application icons, and the system tray with the time "00:49".

FOLKLORE til Postmodernismens børn

af Anders "Shagembe" Jørgensen

Ang. fortælling af eventyr & fabler:

"Det væsentlige er de genrer og mønstre... del af kulturelt lager... (Der) gør det muligt at improvisere, blande, udvikle ...udtryksformer".

(B.Juncker s.177 / Lundgren&Norrby s.24,26,31,35,52-54)

Ang. musik & bevægelse:

Gøssel, L.Kærså, L.Falk, J.Rahbek Schmidt og Bernhard Christensen:

"Musikalsk skaben er før-kompositorisk improvisation" – som i folkløse !

(E.Lyhne s.33+53) - "Gentagelse – Enhed af musik, sprog & bevægelse"

(B.Christensen s.138+146)

Ang. traditionel legetøj:

Ingen litteratur & forskning - men **værkstedaktiviteten er INOVATIV**

- **Aktiviteten passer perfekt i B.Junckers:**

NYE BØRNEKULTURPARADIGME